

A MAGYAR PARAZITOLÓGUSOK TÁRSASÁGA ELNÖKSÉGÉNEK
59 sz.
TÁJÉKOZTATÓJA
2012. november

I. A SZERVEZETI ÉLET HÍREI

Elnökségi ülés 2012. március 5-én.

Az MPT közhasznú társasággá való alakulásának tervével kapcsolatban FARKAS Róbert elnök arról tájékoztatta az elnökséget, hogy az MTA mégsem szabja feltételként a tudományos társaságok számára a közhasznú társasági formát az évenkénti anyagi támogatás megpályázásához, és ismertette az MPT benyújtás előtt álló pályázatának részleteit.

Az elnökség foglalkozott az MPT Tájékoztató megújításának a kérdésével, s megvitatta ESZTERBAUER Edit erre vonatkozó javaslatát. Az elnökségi tagok egyetértettek a hírlevél képekkel, internetes hivatkozásokkal kiegészített elektronikus változatának a létjogosultságával, és felkérték ESZTERBAUER doktornőt annak szerkesztésére. A nyomtatott formájú Tájékoztató továbbra is megjelenik KASSAI professzor szerkesztésében.

Az elnökség megtárgyalta GUBÁNYI András javaslatát, hogy az MPT jelenjen meg a Facebookon is, mert így tudja jobban elérni a fiatalabb nemzedéket. Élénk vita után az elnökség felkérte GUBÁNYI Andrást a Facebookon való megjelenés „próbaüzemének” az elindítására, az ezzel kapcsolatos teendők koordinálására és az elnökség tájékoztatására.

A hazai parazitológiai oktatás helyzetéről készült felmérés eredményéről KUCSERA István összefoglalót készített, és kérte az elnökség tagjait, hogy az anyagot 2012. április 30-ig véleményezzék.

SZÉKELY Csaba vezetésével az elnökség elkészítette a parazitológiai témájú konferencián való részvételhez az MPT anyagi támogatására vonatkozó pályázati kiírás szövegét, amely a társaság honlapján olvasható.

A Kotlán-díjat az MPT ezután háromévente írja ki (legközelebb 2013-ban), SZÉKELY Csaba vállalta az alapító levél módosítására vonatkozó javaslatok összegyűjtését.

Az MPT-nek a trichinellosis elleni védekezés hazai helyzetének a megvitatására történt kezdeményezésével kapcsolatban az elnök arról tájékoztatta az elnökséget, hogy az MgSzH ÁDI igazgatója, ABONYI Tamás dr. haladékat kért a társaságtól, és öszre újabb egyeztetést javasolt ez ügyben.

Sürgősen el kell végezni a MPT honlapja angol változatának a felújítását.

GYURCSÓ Gyuláné beszámolója alapján az elnökség áttekintette és rendben találta az MPT múlt évi pénzgazdálkodását. A 2011. évi összes bevétel 717.048 Ft, az összes kiadás 882.945 Ft volt.

Dr. MÓRÉ Attila kérte MPT tagságának megszüntetését, dr. DEZSŐ Zsigmond és dr. BALLÁSCH Alajos állatorvos kolléga pedig elhunyt.

Az MPT új tagjai: BALÁZS Istvánné tanszéki ügyintéző, Budapest; dr. MÁRTON Kinga állatorvos és dr. HELLA Barnabás állatorvos (mindketten az Alpha-Vet Állatgyógyászati Kft. Székesfehérvár munkatársai); dr. HERKE Paula orvos, tüdőgyógyász, Szigetszentmiklós; dr. SZABÓ László József egyetemi adjunktus Debrecen (biológia-kémia szakos középiskolai tanár); dr. VARGA Zsolt állatorvos, Budapest (a Pfizer munkatársa).

Az MPT taglétszáma 144 fő, akik közül 92-en rendezték 2011. évi tagdíjukat.

Elnökségi ülés 2012. szeptember 28-án.

FARKAS Róbert elnök felhívta a figyelmet arra, hogy az elmúlt félévben előirányzott néhány feladatot az elnökség nem teljesítette: nem történt meg az MPT honlapjának és a Kotlán-díj alapszabályzatának az aktualizálása, nem történt előrelépés a társaság Facebookon történő megjelenésének az előkészítésére, és az elnökség tagjai nem válaszoltak a hazai parazitológiai oktatás helyzetéről készült felmérésről KUCSERA dr. által megfogalmazott összefoglalóra. Kérte a tagok hatékonyabb közreműködését a vállalt feladatok teljesítésében.

Az MPT 2012. június 12-én „Paraziták a humán orvos és a bűnügyi szakember szemével” címmel tartott sikeres tudományos ülést. Társaságunk ebben az évben már nem tervez önálló tudományos rendezvényt, de részt vesz a RÓZSA Lajos által kezdeményezett novemberi szimpózium megszervezésében (lásd később).

Az elnökség döntött a Tájékoztató újabb megjelenéséről. A tervek szerint a kiadvány főleg elektronikus (hírlevél és honlap) és kis példányszámban nyomtatott formában kerül majd terjesztésre ez év novemberében. Az intézményi beszámolókat KASSAI professzorhoz kell eljuttatni 2012. október 31-ig. ESZTERBAUER Edit pedig kéri, hogy a híryananyagok beküldői lehetőleg képanyaggal is egészítsék ki beszámolóikat. Az elnök a hírlevelek e-mail-en történő terjesztésére GYURCSÓ Gyulánét kérte fel.

BIRÓ Péter Gábor javasolta, hogy a honlapon történő kisebb-nagyobb változtatásokról az MPT tagok elektronikus hírlevél formájában rendszeresen kapjanak értesítést. Az elnökség a javaslatot elfogadta. BIRÓ dr. arra is felhívta az elnökség figyelmét, hogy 2022 végéig minden praktizáló állatorvosnak szakállatorvosi vagy kamarai specializációval, PhD fokozattal vagy diplomata státusszal kell rendelkeznie egy európai szakmai kollégiumban. Javasolta, hogy az MPT kezdeményezze a Magyar Állatorvosi Kamara Parazitológiai Specialista cím létesítését, és dolgozza ki e cím megszerzésének feltételeit a kamarai vezetéssel egyeztetve. Ezzel az elnök és az elnökség tagjai is egyetértettek.

Benyújtott pályázata alapján EGRI Borisz dr. az MPT 100.000 Ft-os támogatásában részesült.

Az elnökség arról is döntött, hogy a Számvizsgáló Bizottság BALLÁSCH dr. elhalálása folytán megüresedett elnöki posztjának a betöltésére CZENTHE Botond dr.-t kéri fel, a bizottság póttagját, BOZÓ Csaba dr.-t pedig a bizottság tagjává kooptálta.

II. SZEMÉLYI HÍREK

FARKAS Róbert professzort a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Karának dékánja 2012. július 1-jétől oktatási dékánhelyettségé nevezte ki.

Dr. FAZEKAS Sándor vidékfejlesztési miniszter az Államalapító Szent István ünnepe, augusztus 20-a alkalmából FARKAS Róbertnek, a SZIE Állatorvos-tudományi Kar

Parazitológiai és Állattani Tanszék tanszékvezető egyetemi tanárának, három évtizedes oktatói, kutatói munkájáért, hazai és nemzetközi szakmai szervezetekben kifejtett tevékenységéért Tolnay Sándor Díjat adományozott.

III. A HAZAI SZAKMAI ÉLET HÍREI

Akadémiai beszámolók. Az MTA Állatorvos tudományi Bizottsága és a SZIE Állatorvos-tudományi Doktori Iskolája szervezésében 2012. január 18-án sorra került 15 előadás BASKA Ferenc dr. által összeállított összefoglalói elolvashatók a *Magyar Állatorvosok Lapja* 2012. 134. 6. (júniusi) számának 376-383. oldalán.

„Barát vagy ellenség – A mikrobák (sokszínű!) világa széles látószögű szemüvegen át” címmel a Magyar Infektológiai és Klinikai Mikrobiológiai Társaság mikrobiológiai szekciója Budapesten, 2012. március 8-án tudományos ülést szervezett, amelyen RÓZSA Lajos: „Konfliktus és kooperáció a saját parazitákkal: túlélés egy férges-tetves bolygón” címmel előadást tartott.

„Paraziták a humán orvos és a bűnügyi szakember szemével” címmel Társaságunk Budapesten, 2012. június 12-én sikeres tudományos előadóülést szervezett. E rendezvényen 8 előadás hangzott el, amelyek részletes programja és képei megtekinthetők az MPT honlapján.

A Kutatók Éjszakája programsorozat keretében 2012. szeptember 28-án a SZIE ÁOTK könyvtárában elhangzott KASSAI Tibor előadása: „A hazai állatorvosi parazitológia kiemelkedő kutatási eredményei” címmel.

A Magyar Biológiai Társaság Ökológiai Szakosztálya, a Magyar Parazitológusok Társasága, valamint a Magyar Ökológusok Tudományos Egyesülete **SYMPOSIUM ON THE ECOLOGY, EVOLUTION, AND BEHAVIOR OF PARASITES AND PATHOGENS** címmel előadóülést szervez 2012. november 30-án 10.00 órától a Magyar Természettudományi Múzeum Semsey termében (Budapest, Ludovika tér 2-6.). Az ülés munkanyelve angol. A nyitóelőadást Daniel R. BROOKS (University of Toronto) professzor tartja, majd ezután szlovák, magyar és talán más külföldi előadók ismertetik aktuális kutatásaikat. A végleges program még kiforratlan, de az előadásokat lehetőség szerint vita és beszélgetés követi majd. A MPT weblapján friss információkat lehet találni: www.parazitak.hu. (Rózsa Lajos dr.)

A SZIE Állatorvos-tudományi Kar Parazitológiai és Állattani Tanszékének hírei
(Farkas Róbert dr. összeállítása)

2012. január 22-27. között FÖLDVÁRI Gábor részt vett a „The Biology of Spirochetes Gordon Research Conference” rendezvényen, amelyet az egyesült államokbeli Venturában (Kalifornia) tartottak. A bemutatott poszter: FÖLDVÁRI, G., RIGÓ, K., JABLONSKY, M., MAJOROS, G., BIRO, N., MOLNÁR, V., TÓTH, M. 2012. „Ticks and *B. burgdorferi* s. l. infection of urban hedgehogs in a Central European city park”.

Az MSD Animal Health „Recent advances in companion animal ectoparasite control” címmel tartott nemzetközi rendezvényt a spanyolországi Barcelonában 2012. február 7-én és 8-án, amelyen meghívott előadóként FARKAS Róbert „Current knowledge of the tick infestations and tick-borne infections of pets in Europe” témakörben előadást tartott.

A MÁOK Veszprém, Vas, Zala és Somogy megyei szervezete által rendezett Pannon Regionális Továbbképző Konferenciáján FARKAS Róbert „Kutyák egysejtű bélélősködői” címmel tartott előadást 2012. február 17-én.

FARKAS Róbert és TÁNCZOS Balázs részt vett az EDENext FP-7-es együttműködés keretében tartott összejövetelen 2012. március 27-étől 29-éig a törökországi Izmirben.

FARKAS Róbert 2012. május 8. és 11. között Prágában részt vett a Merial paraziták és vektorok témakörrel foglalkozó Tanácsadó Testületének „Cat parasites – old and news” című második ülésén.

FOK Éva 2012. május 2-11. között, az egyetemek közötti csereegyezmény keretében tanulmányutat tett a hannoveri Tierärztliche Hochschule Parazitológiai Intézetében. Lehetősége volt a főiskola más intézményeit is meglátogatni, valamint angol nyelvű előadás keretében bemutatni a budapesti Parazitológiai és Állattani tanszék munkatársait és az itt folyó kutatásokról rövid ismertetést adni. Sajnos az Intézet vezetőjével Thomas SCHNIEDER professzorral már nem tudott találkozni, ugyanis a látogatás előtt súlyos betegséggel kórházba került, és május közepén meghalt. SCHNIEDER professzor világszerte ismert volt az állatorvos parazitológusok között, többek között a European Scientific Counsel Companion Animal Parasites (ESCCAP) németországi elnöke is volt.

2012. május 21-24. között került sor az ausztriai Salzburgban az osztrák mikrobiológiai társaság (Austrian Society of Hygiene, Microbiology and Preventive Medicine, ÖGHMP) 33. éves ülésére. A részben német, részben angol nyelven tartott előadások nosocomialis fertőzésekkel, közegészségüggyel, járványtannal és az ember parazitás betegségeivel kapcsolatos témákat öleltek fel. Nemzetközi előadók részvételével zajlott a Lyme borreliosis szekció, ahol FÖLDVÁRI Gábor meghívott előadóként szerepelt „The role of hedgehogs in the ecology of Lyme borreliosis in a city park” című előadásával.

FARKAS Róbert meghívottként részt vett a Temesvári Egyetemen folyó állatorvosképzés megalapításának 50. évfordulója alkalmával rendezett ünnepi ülésen 2012. május 24-25-én, ahol az Állatorvosi Kar „50th Anniversary Medal” kitüntetésében részesült.

FOK Éva meghívott plenáris előadóként „The spreading of *Dirofilaria* infections in Eastern European Countries” című előadásával részt vett a „Third European *Dirofilaria* Days” (TEDD), Parmában rendezett konferencián, amelyre 2012. június 21-22-én került sor (<http://www.edis.or.at/>). A temesvári Roberta CIOCAN-nal közösen JACSÓ Olga, TÁNCZOS Balázs, FOK Éva „Prevalence of *Dirofilaria* in dogs from Timiș County (Western part) Romania” c. poszterüket is bemutatták a konferencián. A konferenciát szervező European *Dirofilaria* Society” (EDiS) következő konferenciája, azaz a Fourth European *Dirofilaria* Days 2014-ben Budapesten lesz!

TÁNCZOS Balázs „A kutya leishmaniózis és a parazita vektorainak vizsgálata Magyarországon” című doktori (PhD) értekezésének (témavezető: FARKAS Róbert) műhelyvitájára került sor 2012. június 27-én, Budapesten.

2012. júliusában FÖLDVÁRI Gábor két hétig tartózkodott a bécsi Állatorvos-tudományi Egyetem Parazitológiai Tanszékén az egyetemek közti kétoldalú szerződés keretében. Az oktatással és kutatással kapcsolatos tapasztalatcsere mellett a jövőbeni közös kutatási lehetőségekről is szó esett.

FARKAS Róbert meghívottként részt vett az ESCCAP Budapesten megtartott TOXOCARA 2012 konferenciájához kapcsolódó, Bayer *Toxocara* Workshopon, 2012. október 5-én.

A Magyar Állatorvosok Világszervezete (MÁVSZ) Lembergben (Lviv, Ukrajna), 2012. október 6-án tartott konferenciáján FOK Éva a Kedvencállat szekcióban előadást tartott „Alveolaris echinococcosis” címmel. Az eredeti programban SIKÓ BARABÁSI Sándor tartott volna előadást a saját, echinococcosissal kapcsolatos PhD munkájáról, de sajnos hivatali akadályoztatás miatt nem tudott Romániából Lembergbe utazni.

RIGÓ Krisztinának letelt a hároméves PhD ösztöndíja a parazitológiai és állattani tanszéken, szeptembertől egy bioinformatikai cégnél dolgozik. Disszertációjának védését 2013-ban tervezi.

A tanszéken készült TDK/szakdolgozatok

A graduális képzésben:

PÉCZELY Zita, állatorvostan hallgató, 2011. novemberében a SZIE ÁOTK TDK konferenciáján a „Vizsgálatok a *Dirofilaria repens* elterjedtségéről a Komárom-Esztergom megyei kutyákban és a köztigazda csipőszúnyogokban” c. munkájával sikeresen szerepelt. Témavezető: FOK Éva

KANÁSZ-NAGY Dóra, állatorvostan hallgató: Kutyák féreg-fertőzöttségének felmérése Ürömon és környékén. Témavezető: FOK Éva (védés: 2011. december)

BOGYAI Mária, biológus (BSc), SZIE ÁOTK: A *Dirofilaria*-fajokat terjesztő vektorok vizsgálata. Témavezető: FOK Éva (védés: 2012. május)

PORUBSZKY Dóra, mezőgazdasági mérnök (SZIE Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar Állatélettani és Állat-egészségtani tanszék): Orsóféreg kimutatása vágóhídi sertések bélsármintáiban. Témavezetők: KISS Zsuzsanna (SZIE MKK ÁÉET) belső és FOK Éva külső témavezető (védés: 2011. december)

Az MTA Agrártudományi Kutatóközpont, Állatorvos-tudományi Intézet, Halkórtan és Parazitológia Témacsoport hírei (Székely Csaba dr. összeállítása)

Az MTA korábbi Állatorvos-tudományi Kutatóintézete 2012. január 1-jétől az újonnan felálló MTA Agrártudományi Kutatóközpont Állatorvos-tudományi Intézete néven folytatja működését. Az Intézetben továbbra is témacsoport rendszerben folyik a kutatómunka.

<http://www.agrar.mta.hu/>

http://www.agrar.mta.hu/_user/browser/File/atk/MTAATK_ALAPITOOK.pdf

<http://www.vmri.hu/>

Témacsoportunk jelenleg hat munkatársból áll (BORKHANUDDIN Hafiz, CECH Gábor, GLATZ Katalin, OSTOROS Györgyi, MOLNÁR Kálmán, SZÉKELY Csaba), és elsősorban a K 71837. sz. záruló, „Balatoni halak és köztigazda szervezetek parazitológiai monitorozása” c., valamint a K 100132. sz. induló, „Hal-parazitológiai monitoring a Balatonon és vízrendszerén” c. OTKA témákon dolgozik (témavezető: SZÉKELY Csaba). Az OTKA pályázatokban a témacsoporttal évek óta együttműködik MAJOROS Gábor (SZIE ÁOTK parazitológiai és állattani tanszék).

A témacsoporthoz 2012 augusztusában csatlakozott dr. GLATZ Katalin, orvos mikrobiológus, aki korábban az OEK Parazitológiai osztályának munkatársa volt.

SZÉKELY Csaba 2012. január. 9-12. között Brüsszelben részt vett az EU „KBBE. 2012. 1. 2-10.: Prevention of important diseases of farmed fish species” felhívásra beérkezett pályázatok bírálati munkájában.

Témacsoportunk a szarvasi Haltenyésztési Kutatóintézetben (HAKI) 2012. május 23-24-én rendezett Tudományos Tanácskozáson négy előadás és poszter anyaggal szerepelt: BORKHANUDDIN Hafiz, CECH Gábor, OSTOROS Györgyi, MOLNÁR Kálmán, SZÉKELY Csaba: „Morphological and molecular biological investigations on the actinosporean stages of fish-parasitic myxosporeans collected in Lake Balaton and Kis-Balaton Reservoir in 2011”.

FARKAS Szilvia, Hridaya S. SINGH, CECH Gábor, BÁNYAI Krisztián, TUBOLY Tamás, SZÉKELY Csaba: „Circovírusok kimutatása tenyésztett indiai pontyfélékből”.

LŐRINCZ Márta, DÁN Ádám, LÁNG Mária, CSABA György, TÓTH Ádám, SZÉKELY Csaba, CDSÁGOLA Attila, TUBOLY Tamás: „Lesőharcsa (*Silurus glanis*) circovírus kimutatása és genetikai jellemzése”.

MAJOROS Gábor: „A Balaton őshonos puhatestűi és a bennük fejlődő halmételyek”.

Lásd még a <http://hakinapok.haki.hu/> honlapot.

A témacsoport a korábbi magyar-portugál együttműködésünk folytatásaként a tengeri süllő (*Dicentrarchus labrax*) és a tengeri dévér (*Sparus aurata*) nyálkaspórásainak kutatására indult projektben vesz részt. Az új együttműködés 2012-től, egy új, portugál finanszírozású pályázati munka keretében (PROJECTOS DE INVESTIGAÇÃO CIENTÍFICA) folytatódik.

2012. október 11-12-én került megrendezésre az LIV. Georgikon Napok Tudományos rendezvény, melyen a Halgazdálkodás szekcióban a témacsoport tagjai két előadással szerepeltek:

BORKHANUDDIN Hafiz, CECH Gábor, OSTOROS Györgyi, MOLNÁR Kálmán, SZÉKELY Csaba: „Morphological and molecular investigations on the actinospore stages of myxozoans infecting oligochaetes from Lake Balaton and Kis-Balaton Reservoir with finding actinospore-myxospore pairs of three *Myxobolus* spp.”

CECH Gábor, MAJOROS Gábor, OSTOROS Györgyi, MOLNÁR Kálmán, SZÉKELY Csaba: „Digenetikus fejlődésű mételyek vizsgálata a Balatonban és vízrendszerében”. Lásd még a <http://napok.georgikon.hu/> honlapot.

2012. október 4-7. között újra vendégünk volt Prof. Kurt BUCHMANN dán kollégánk (University of Copenhagen, Faculty of Life Sciences, Frederiksberg, Denmark), akivel aktuális és jövőbeli együttműködésekről egyeztetünk.

Az MTA Agrártudományok Osztálya, az MTA Állatorvos-tudományi Bizottsága, valamint a Magyar Országos Állatorvos Egyesület szervezésében 2012. november 6-án „Frontvonalak az állatorvos-tudományban” címmel az MTA Dísztermében sorra került tudományos ülésen MOLNÁR Kálmán „A halak nyálkaspórás élősködőinek kettős élete” címmel tartott előadást.

Az MTA Agrártudományi Kutatóközpont, Állatorvos-tudományi Intézet, Hal-parazitológia Témacsoport hírei (Eszterbauer Edit dr. összeállítása)

ESZTERBAUER Edit másodszor nyerte el a Magyar Tudományos Akadémia Bolyai János Kutatási Ösztöndíját. A 2011 szeptemberében indult hároméves kutatási projekt címe "Pisztrángfélék ellenálló képességének vizsgálata a kergekórt okozó *Myxobolus cerebralis* halélősködőre".

MARTON Szilvia a 2012 júniusában sikeresen megvédte „Nyálkaspórák (Myxozoa) halparaziták gazdafajlagosságának kísérletes és molekuláris vizsgálata” címen benyújtott PhD értekezését. 2012 szeptemberétől kutatási témát váltva az Intézet egy másik, virológiai kutatásokkal foglalkozó kutatócsoportjában folytatja munkáját.

2012 októberében GUTI Csaba környezetmérnök csatlakozott a témacsoporthoz tudományos segédmunkatársi munkakörben. A csoport munkáját 2012 augusztusától SÁNTA Bettina volt biológus BSc hallgató segíti laboratóriumi asszisztensként.

TOLNAI Zoltán az ELTE TTK II. éves biológus MSc hallgatója részt vett a 2011. november 30-án megtartott Tudományos Diákköri Konferencia házi fordulóján, és továbbjutott az országos fordulóra.

Dennis KALLERT és FORRÓ Barbara 2011 novemberében két hetet töltöttek az észak-bajorországi Aufsess pisztrángos halgazdaságában, ahol a gazdaság munkatársainak segítségével a sebes pisztráng tenyészállomány célzott szaporítását végezték. A német-magyar együttműködés keretében végzett munka idén a magyar laboratóriumban folytatódott az utódállományok pisztrángok kergekórját okozó *Myxobolus cerebralis* nyálkaspórák parazitára való fogékonyságának kísérletes vizsgálatával.

A témacsoport ez évben két előadással szerepelt a 2012. január 18-án megrendezett Akadémiai Beszámolókon. ESZTERBAUER Edit a pontyfélékben élősködő *Sphaerospora*-fajok genetikai vizsgálatának legújabb eredményeiről számolt be, míg TOLNAI Zoltán a lillafüredi pisztrángtelep sebes pisztráng tenyészállományának genetikai változatosságáról beszélt.

Dennis KALLERT az Alexander von Humboldt Alapítvány anyagi támogatásával részt vett a németországi Starnbergben 2012. január 17. és 18. között megrendezett halászati tudományos napokon (Fortbildungstagung für Fischhaltung und Fischzucht). Előadásában gyakorlati tanácsokkal látta el a pisztrángtenyésztőket a parazitamentesítés lehetőségeiről.

ESZTERBAUER Edit részt vett a 2012. május 23. és 24. között Szarvason megrendezett XXXVI. Halászati Tudományos Tanácskozáson, és a csoport sebes pisztráng tenyészállományokon végzett kutatási eredményeit mutatta be poszteren.

FORRÓ Barbara 2012 júniusában felvételt nyert a SZIE ÁOTK Doktori Iskolájába nappali ösztöndíjasként. PhD témája a patogén és apatogén nyálkaspórák-fajok gazdaszelekciójának és a halgazdák fertőzésre adott immunválaszának összehasonlító vizsgálata.

ESZTERBAUER Edit és Dennis KALLERT részt vettek a 28. Ichthyoparasitologisches Symposium der AG Ichthyoparasitologie der Deutschen Gesellschaft für Parasitologie összejövetelen, melyet a Balti-tenger partján, a németországi Boiensdorfban tartottak 2012. június 8-án. ESZTERBAUER Edit a nyálkaspórák kutatásban a klasszikus taxonómia és a fertőzési kísérletek eredményei között gyakran fellelhető ellentmondásokra világított rá előadásában.

A témacsoport honlapja elérhető a http://www.vmri.hu/fishparasitology/index_hu.html címen.

Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) Parazitológiai osztályának hírei

(Kucsera István dr. összeállítása)

Dr. GLATZ Katalin, az OEK-ben történt leépítések következtében, július óta már nincs a Parazitológiai osztály állományában.

Osztályunk részt vett az OEK Bakteriológiai, mikológiai, parazitológiai és tipizálási főosztálya továbbképző tanfolyamának szervezésében és kivitelezésében (2012. március 20-23.). E tanfolyam elméleti és gyakorlati foglalkozást egyaránt tartalmazó, vizsgával végződő, posztgraduális, kreditpontos továbbképzés volt. A tanfolyam célközönsége: mikrobiológus, infektológus szakemberek, laboratóriumi diagnosztikai szakdolgozók, közegészségügyi és népegészségügyi szakemberek voltak. A tanfolyam magába foglalta a következő parazitológiai témákat is: táptalajok és tenyésztéses vizsgálatok a parazitológiában; székletminták direkt mikroszkópos parazitológiai vizsgálata; antigén kimutatáson alapuló tesztek alkalmazása a széklet laboratóriumi vizsgálatában.

Az OEK Parazitológiai osztálya a magyar-szerb kormányközi TÉT_10-1-2011-0049 „Molecular diagnosis and genotypic characterisation of human *Toxoplasma gondii* isolates in Hungary and Serbia” projekt keretében tudományos szakmai találkozót szervezett, május 24-én az OEK Könyvtárában. Négy előadás hangzott el: Marija VUJANIC: „Molecular detection and genotyping of *Toxoplasma* strains isolated in Serbia”; Vladimir IVOVIC: „Technical tips and tidbits in the application of molecular methods for the diagnosis of toxoplasmosis”; István KUCSERA: „Toxoplasmosis: diagnostic tools and possibilities in NCE”; Branko BOBIC: „Epidemiology of toxoplasmosis in Serbia / in the Balkans”.

KUCSERA István: „A humán dirofilariosis hazai helyzete az OEK Parazitológiai osztály adatainak tükrében” címmel előadást tartott az MPT „Paraziták a humán orvos és a bűnügyi szakember szemével” című tudományos rendezvény keretében, június 12.-én, Budapesten.

OROSZ Erika, SZABÓ Gergely, DANKA József, TAKÁCS István, KUCSERA István, SZALAY Ferenc „*Entamoeba histolytica* infekció által okozott hasmenés. Esetismertetés” című posztert mutatott be a Magyar Infektológiai és Klinikai Mikrobiológiai Társaság 40-edik kongresszusán, Budapesten, szeptember 20-22-én.

A Magyar Mikrobiológiai Társaság 2012. évi nagygyűlésén, október 24-26-án, Keszthelyen a Klinikai mikrobiológiai félplenáris ülés keretében az OEK Parazitológiai osztály munkatársai a következő előadással vettek részt: KUCSERA István, GLATZ Katalin, DANKA József, OROSZ Erika, SZÉNÁSI Zsuzsanna: „A maláriakérdés Magyarországon napjainkban”. Ugyanebben a részben Romániából érkezett kollégák BARABÁS Enikő Csilla, CRETU Carmen Michaela, MIHĂILESCU Patricia, SÁTÁN Edith: „A toxocarosis mint ritka parazitózis Maros megyében, Romániában” című előadással szerepeltek. A rendezvény programja és az összefoglalók letölthetők a <http://www.mmt.org.hu/index.php> honlapról.

IV. A NEMZETKÖZI SZAKMAI ÉLET HÍREI

2012. február 22-23. között, a németországi Speyerben rendezték meg a „**Ticks as vectors and their control: the present and future under the perspective of global climate change**” című nemzetközi workshopot. A német környezetvédelmi minisztérium (BMU) szervezésében létrejött tudományos rendezvényen kb. száz résztvevő volt. A német, cseh, lengyel, brit, ír, olasz, holland és magyar szakemberek az előadások és kötetlen beszélgetések során ismerhették meg az egyes országokban zajló, a kullancsok és az általuk terjesztett

kórokozókkal kapcsolatos kutatási eredményeket és problémákat. Hazánkból HORNOK Sándor és FÖLDVÁRI Gábor vett részt meghívott előadóként. Előadásaik címe: HORNOK S: „Monitoring the borders and migratory birds for emerging ticks and tick-borne pathogens in Hungary”; FÖLDVÁRI G: „The wild side of Lyme borreliosis: ecological aspects”.

A **“Third European *Dirofilaria* Days (TEDD)”** 2012. június 21-22-én Parmában, Olaszországban került megrendezésre. A konferencián olasz, spanyol, osztrák, német, orosz, szerb, cseh, szlovák, horvát, amerikai, portorikói és magyar parazitológus szakértők vettek részt. A parmai kongresszus a dirofiariosis témával foglalkozó zágrábi First European *Dirofilaria* Days (2007. 02. 22-25.) és a salamankai Second European *Dirofilaria* Days (2009. 09. 16-18.) konferenciáknak volt a folytatása. Salamankában alapozódott meg és alakult meg a European *Dirofilaria* Society (EDiS), melynek dr. FOK Éva és dr. JACSÓ Olga mellett dr. KUCSERA István is alapító tagja. FOK Éva meghívott előadóként plenáris előadást tartott: “The spreading of *Dirofilaria* infections in Eastern European Countries” címmel. István KUCSERA, József DANKA, Zsuzsanna SZÉNÁSI, Erika OROSZ, Herbert AUER, Claudio GENCHI “Human *Dirofilaria repens* infection in Hungary” című előadást tartott, valamint bemutatásra került a román kollégákkal közösen készült poszter. CIOCAN R., JACSÓ Olga, TÁNCZOS Balázs, FOK Éva “Prevalence of *Dirofilaria* in dogs from Timiş county (western part) Romania“. A <http://www.edis.or.at/index.htm> honlapon a kongresszusról bővebb tájékoztatás olvasható. Az EDiS közgyűlésén új vezetőséget választottak. Elnök lett a spanyol Fernando SIMON, FOK Éva pedig alelnökként került az EDiS elnökségébe. A közgyűlés egyik feladata a következő konferencia színhelyének a megválasztása volt. A háromtagú magyar delegáció előzetes konzultációk és támogatási nyilatkozatok alapján előterjesztette a meghívást, hogy a következő, 2014-ben esedékes Fourth *Dirofilaria* Days színhelye Magyarország legyen. A meghívásunkat a közgyűlés egyhangúan elfogadta. (Fok Éva dr.)

XI. Európai Parazitológiai Multikollokvium (EMOP XI. 2012. július 25-29. Cluj-Napoca, Románia). A kolozsvári Agrártudományi Egyetem campusának előadótermeiben és a Grand Hotel Napocában került sor az EMOP XI megrendezésére. (Érdemes felidézni, hogy az EMOP V házigazdája 1988-ban Budapesten az MPT volt.). A Vasile COZMA professzor, az Állatorvos-tudományi Kar parazitológiai tanszékének vezetője irányításával működött lelkes szervezőgárda magas szinten tett eleget vállalt feladatának. A megjelent 300-nál több külföldi és sok romániai kolléga gazdag tudományos programnak lehetett a résztvevője. Az előadások összefoglalóit tartalmazó kötet a SZIE Állatorvos-tudományi Kar parazitológiai és állattani tanszékén az érdeklődők rendelkezésére áll! Magyarországról meghívott előadókként FARKAS Róbert és KASSAI Tibor vettek részt a multikollokviumon. FARKAS professzor „Vector-borne zoonotic diseases in Central and Eastern Europe” és „Tick infestation and tick-borne infections of goats focusing on their zoonotic importance”, KASSAI professzor pedig „*Echinococcus multilocularis* and alveolar echinococcosis: outlooks and research needs” címmel tartott előadást. Hazai szerzőktől a programban szerepelt még KUCSERA I., DANKA J., OROSZ E., GLATZ K. és SZÉNÁSI ZS: „Malaria situation nowadays in Hungary” c. előadása is. A jó hangulathoz nagyban hozzájárultak az esténként szervezett színvonalas, zenés kulturális programok – köztük egy orgonaest a Kolozsvár főterén álló Szent Mihály templomban – és az ezeket követő fogadások.

A Parazitológusok Európai Szövetségének (EFP) eddig 32 tagszervezete volt. Az EFP közgyűlése döntött két szervezet, a Society of the Egyptian Parasitologists United és a Société Algérienne de Parasitologie et Mycologie Médicales társult (Associate) tagként való felvételéről. Módosították az EFP alapszabályát. Határoztak egy meghívott szakemberekből álló testület létrehozásáról EFP Parasitic Disease Threat Quick Response Committee néven.

Nyolcévi szolgálat után átadta az EFP elnöki tisztét Santiago MAS-COMA professzor (aki 2005 óta Társaságunknak is tiszteleti tagja) az EFP korábbi alelnökének, Jean DUPOUY-CAMET orvos parazitológus professzornak (Franciaország). Az EFP két új alelnökévé Vasile COZMA (Románia) és Thomas ROMIG (Németország) professzorokat választották. A társaság pénztárosa továbbra is Edoardo POZIO (Olaszország), titkára pedig Celia HOLLAND (Írország) maradt. Az új Executive Board tagjai Anti OKSANEN (Finnország), Russell STOTHARD (Hollandia), Titia KORKBEEL (Belgium) és Pierre DORNY (Egyesült Királyság) lettek. A következő EMOP megrendezését a Skandinavian and Baltic Society of Parasitologists vállalta a finnországi Turkuban, 2016. július 20. és 24. között.
(Kassai Tibor dr.)

European Liceworld Seminar. A dán KSL Consulting, amely fejtetvesség elleni eljárások terén évtizedek óta folytat kutatás-fejlesztési és gyártási tevékenységet, 2012. augusztus 16-án, Koppenhága belvárosában, a Dán Nemzeti Múzeumban tartotta első szemináriumát. Az egész napos előadóülésre számos európai országból, valamint Amerikából, Ausztráliából és Izraelből is érkeztek előadók. A hallgatóság főként a dán és a svéd gyermekegészségügy szakembereiből állt össze. A szemináriumot megnyitó előadásában RÓZSA Lajos ismertette a tetvesség, és különösen az emberi tetvesség evolúciós történetét. Előadásáról a dán tudományos ismeretterjesztő médiumok is beszámoltak, pl. itt: <http://videnskab.dk/krop-sundhed/den-man-elsker-tugter-man-med-lus>.
(Rózsa Lajos dr.)

XXIV. Entomológiai Világkongresszus (2012. augusztus 19-25. Daegu, Dél-Korea). A 77 nemzet 2135 képviselőjének részvételével lezajlott kongresszus 24 szekcióba rendezett programját hihetetlen témagazdagság jellemezte az apicultura-tól a genetika, a genomika, az immunológia témakörein át, a GM-növényeknél kialakult peszticid-rezisztencián keresztül a neuropeptidok szerepének vizsgálatáig. A beszámoló szerzőjének nagy szerencséje volt, mert az MPT, a Magyar Állatorvosi Kamara, valamint a Nyugat-magyarországi Egyetem anyagi támogatása révén eljuthatott az ülés színhelyére, ahol egy poszterrel vett részt (EGRI, B.-RIGÓ, E.: "First record of deer ked (*Lipoptena cervi* (Diptera, Hippoboscidae))-infestation on the red deer in Hanság Region (Hungary)". Elsősorban az „Orvosi és állatorvosi entomológia” szekció munkáját kísérte figyelemmel, amelyből kiragadott néhány példával legfeljebb egy kis „feeling” adható a hallottakról. Az előadások jelentős része, talán a „genius loci” hatására, a vérszívó vektorokkal, szúnyogokkal, poloskákkal foglalkozott. A namíbiai van HAMBURG a Hartmann hegyi zebrák között az afrikai lópestis (AL) terjesztésében szerepet játszó *Culicoides*-fajok vektor szerepét taglalta. A vizsgált zebrák vérében az AL-t kiváltó Orbivirus mind a 9 szerotípusát megtalálták. Ő és szerzőtársa szerint a választott zebracsikók a kór reservoir-jai. A japán FUKATSU előadásában olyan szimbionta mikroorganizmus-közösségekkel foglalkozott, melyek a vérszívó rovarok számára nélkülözhetetlenek. Ezen baktériumok előlése, vagy a vérszívó számára nem megfelelők telepítése a rovar bélcsatornájába, annak pusztulásához vezet. A dél koreai Deok HO KWON az ágyi poloska piretroid-rezisztenciájának molekuláris mechanizmusát vizsgálta. Szintén a piretroid-rezisztencia volt a témája, azonban ezúttal az *Anopheles*-fajok esetében, a francia POUPARDIN előadásának is. A francia FAILLOUX. arról számolt be, hogy az utóbbi időben, Franciaországban megszorodott Chikungunya-vírusfertőzések vektora az *Aedes albopictus*. BLAIR (USA) arról beszélt, hogy a Dengue-láz évente 50-100 millió fertőzést okoz. Az amerikai haderők csendes óceáni területének egészségügyi parancsnokságáról, KLEIN professzor (akinek nevét egy *Anopheles*-faj is őrzi) az Észak- és Dél-korea határán található demilitarizált zónában tevékenykedő amerikai egységek környezetében vizsgálta az 1970 óta Dél-Koreában endémiás *Plasmodium vivax* előfordulási gyakoriságát s vektorait. E

területen az *Anopheles kleini*, mint a malária vektora, igen gyakran fordul elő. Az amerikai egységek e betegséget kemoprofilaxissal, légkondicionált barakkok felszerelésével, valamint az egyenruhák repellensekkel való átítatásával szorították vissza. A hihetetlen szakmai élménygazdagságot csak egy tény árnyékolta be, hogy az öt naphól mindössze egy maradt szabad programra. Ám így is megérte! (Egri Borisz dr.)

A “**XLVI Days of Preventive Medicine**” nevű konferenciát 2012. szeptember 25-28-án, Niš-ben, Szerbiában rendezték meg olasz, brit, bolgár, macedón, montenegrói, magyar, izraeli, szlovéniai és szerb mikrobiológusok részvételével. Az utóbbi években a szerb parazitológusok és az OEK Parazitológiai osztálya között kialakult jó kapcsolatnak köszönhető, hogy a szervező bizottság felkérte KUCSERA Istvánt egy előadás megtartására, István KUCSERA, József DANKA, Éva FOK, Bernadett SALOMVÁRY, Erika OROSZ “Human *Dirofilaria repens* infection in Hungary: past and nowadays”. Szeptember 27-én a dirofilariosis szekciót Gabriella CANCRINI a dirofilariosis európai helyzetét áttekintő előadása vezette be. Még három előadás hangzott el, melyek a macedóniai és a szerb dirofilariosis adatait ismertették: <http://www.izjznis.org.rs/daniprevmed/12/PROGRAM%2046.%20DANA%20PREVENTIVNE%20MEDICINE.pdf>.

Az MPT hagyományosan jó kapcsolatot ápol a szerbiai parazitológusokkal, korábban a Jugoszláv Parazitológusok Társaságával, újabban megalakult a Szerb Parazitológusok Társasága. Reméljük, ez a kapcsolat további tudományos együttműködést eredményez a két ország parazitológusai között. (Kucsera István dr.)

ESCCAP Toxocara 2012. A European Scientific Counsel Companion Animal Parasites (ESCCAP) a budapesti Kempinski Hotelben rendezte meg október 3-5-én az ESCCAP *Toxocara* 2012 néven meghirdetett konferenciáját. A rendezvény előadásai a *Toxocara* és a toxocarosis orvosi, biológiai és állatorvosi aspektusai című három szekcióban hangzottak el. Az OEK Parazitológiai osztály munkatársai, DANKA József, KUCSERA István, OROSZ Erika és SZÉNÁSI Zsuzsanna “Short history and review of relevant data of serodiagnosis of human toxocarosis in Hungary” c. előadásukkal vettek részt a tudományos rendezvény munkájában, amelynek részletes programja megtekinthető a <http://www.esccapevents.org/> honlapon. A SZIE ÁOTK magyar és angol állatorvos és biológus hallgatói közül tizennyolcan, a konferencia résztvevőinek teljes megaláztatására segítettek a szervezők munkáját. Megjegyezzük, hogy ez év októberében megjelent az ESCCAP Guideline 05 „Control of Vector-Borne Diseases in Dogs and Cats” második kiadása, ami letölthető a <http://www.esccap.org> honlapról.

A kártevőirtás hírei (Németh Mária összeállítása)

2012. szeptember 4-én 15. alkalommal adták át Budapesten, a Parlament Felsőházi Termében a Magyar Termék Nagydíj kitüntetések. A Bábolna Bio Kft. idén a harmadik alkalommal vehette át az elismerő kitüntetést a rágcsálóirtó szerek aromaáteresztő csomagolásban és a MULTIBAITER patkányetető láda pályázatukért. A 2010-es évben a BioStop® környezetbarát, irtószermentes rovarcsapdák, a 2011-es évben pedig a Protect® Környezetbarát, rovarfejlődést gátló termékcsaládból kerültek ki a nyertes termékek. A Bábolna Bio 2012-ben a Magyar Termék Nagydíj Pályázat Innovációért Nívódíjat is elnyerte a környezetre és az emberre legkisebb kockázatot jelentő úttörő tevékenységért, melyet a kártevő-mentesítés területén végeznek.

Dr. BAJOMI Dániel 2012. október 8-11. között részt vett a Montpellier-ben (Franciaország) megrendezett E-SOVE (European Society for Vector Ecology) konferencián, ahol "Effective

tools for mosquito larvicide treatment containing s-methoprene igr" címmel posztert állított ki.

A Magyar Kártevőirtók Országos Szövetsége 2012. november 7-8-9-én Esztergomban rendezi meg XXII. országos konferenciáját. Az előadók közt szerepelnek többek között az Országos Epidemiológiai Központ, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, az Országos Tisztifőorvosi Hivatal, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, valamint a Magyar Kémikusok Egyesülete képviselői. A konferencia részletes programja megtekinthető a MaKOSZ honlapján: <http://www.makosz.hu>.

VI. KONGRESSZUSI NAPTÁR

2013. április 7-9. München, Németország. 12th international Symposium on Ectoparasites in Pets (ISEP). <http://www.isep2013.net>

2013. október 16-18. Keszthely, Hotel Helikon. 3rd Central European Forum for Microbiology (CEFOM). A részletek a Magyar Mikrobiológiai Társaság honlapján lesznek megtalálhatók <http://www.mmt.org.hu/index.php>.

2013. augusztus 25-29. Perth, Ausztrália. 24th Conference of the World Association for the Advancement of Veterinary Parasitology (WAAVP). <http://www.waavp2013perth.com>.

2014. augusztus 10-15. Mexico City, Mexikó. 13th International Congress of Parasitology. <http://www.icopa2014.com>.

Az MPT címe: SZIE ÁOTK Parazitológiai és Állattani Tanszék.
1078 Budapest, István u. 2. Telefon: (1)4784190 vagy (1)4784188.
Az MPT honlapja: <http://www.parazitak.hu>